

BARDÓCZ LAJOS KIÁLLÍTÁSA

(Bolyai Galéria, 2004. december 13-18.)

December 13-án nyílt meg a Bolyai Galériában *Bardócz Lajos* grafikus kiállítása. A klubot megtöltő bolyais és kandós diákok és tanárok előtt **Damó István grafikus** mutatta be az Erdélyből 1988-ban áttelepült, most Tiszakécskén élő művészt és tárlatát.

Több évtizede ismerem Bardócz Lajos művészetét – kezdte kiállítás-megnyitóját Damó István. – Azon művészek egyike, akitől valóban lehet tanulni. Mércé maradt számomra. Annyi évtized távlatából, most külön megtiszteltetés számomra, hogy mindezt itt elmondhatom. Hivatkozhatom a több évtizedes ismeretségre. Hangsúlyozva, hogy évtizedek múltával is a dal a régi maradt: grafikáinak továbbra is a magyar történelem, a mondavilág és a magyar irodalom az állandó, visszatérő forrása.

Ami megmaradt, az a bravúros rajztudás, ami változott: az az érzelmi töltet. A fenti témák nemcsak értékmegőrzést jelentenek számára, nemcsak egyszerűen a múlt felidézése, hanem mindig üzenetet is a mának.

Számomra emlékezetes maradt az *Ady* fametszet-sorozat néhány lapja: az élesen kirajzolódó és vonalrácszerűen szétterülő rajzolatból előbukkanó *Ady* portréja, és a megidézett jelképes alakok. Volt idő, amikor merészség volt megjeleníteni a magyar történelem ihlette témákkal, ez kihívást is jelentett az éppen ügyeletes figyelőknek. Ez is izgalmas volt a hetvenes években. Ekkor határoztam el, hogy követni fogom Lajos példáját.

Ennél azért fontosabb volt formavilágának újszerűsége és vonalkultúrája. Aztán olykor élmény volt lapozgatni a *Kriterion* kiadó egy-egy általa illusztrált könyvét, megjegyezve: „*Aha! Ezt Bardócz Lajos rajzolta!*”

Intellektus ereje akár lázadhatna is mindaz ellen, ami a világ ésszerű és igazságos rendjét fenyegeti. De nem teszi, és grafikái nem idézik fel bennünk a „*DIES IRAE*” hangulatát. Befelé fordulva megszüli a „*Megsebzett táj*” című sorozatát, amelynek lapjain a tájkép csak ürügy arra, hogy nosztalgiát ébresszen a szemlélőben. Mindezt kellő emelkedettséggel teszi, mentesülve minden érzelmességtől. A sorozatot látva egyik közírónk, *Bodor Pál* mondata jutott eszembe: „*Aki a Kárpát-medencében született, egész életét keresztül magával hordja e térség minden nyomorúságát.*”

Az érzékenyen megfestett, megrajzolt lágy, puha pasztellfelületen élesen belehasít és lebeg a táj felett imitt-amott a vést jósló sötét vonal, ami megtöri az előbbi nyugalmát. Amolyan vihar előtti csendet vagy a már megtörténtek után maradt reménytelenséget sejtetik ezek a tájak. Tájképek, amelyekből számúzve van az ember, s mintha megelevenedne *Ady* az *Illés szekerén* c. versének pár sora: „*Ég s föld között, bús-hazátlanul / Hajtja őket a Sors szele. / Gonosz, hűvös szépségek felé.*”

Művészi bátorságra és tudatosságra vall, hogy Bardócz Lajos a külső világ ingereit a maguk gazdagságában és ellentmondásosságában tudja a lírai én belső tartalmává változtatni. Történelmi szereplőit nemcsak egyszerűen portré formájában örökítette meg, hanem ezek a „*felhők fölé szálló figurák*” belesimulnak az érzékenyen megfestett virtuális térbe. Látszólag ellentmondásosnak tűnő „*céltudatos bolyongásnak*” leszünk részesei mi is.

A jelzésszerű motívumok, a furcsa fejfedők és kellékek indítják el a nézőben a képzettársítást, töltik meg tartalommal a rajzokat. A váltakozó rozsdavörös és barna alaptónusokat a megmegvillanó fekete-fehér vonalak teszik sejtelmessé, izgalmassá. Állandó feszültségben élő vívódó alkatot sejtetnek.

Bardócz Lajos művészetében az eddig említett témák mellett igen fontos szerep jut a ló ábrázolásának. Sokan próbálkoztak lovak rajzolásával, de keveseknek sikerült a leíró jellegén túl a látványt szimbolikus tartalommal felruházni. Bardóczot méltán lehet a *Szalay Lajos, Reich Károly* melletti nagy generációhoz sorolni. Bardócz ezt a témát is, motívumot is sajátos módon közelíti meg. Hol méltóságteljesen, hol emelkedetten, az ókori görögfrízek lovaira emlékeztetve, hol elesetten, tragikusan, révületbe esve ábrázolja őket. Most is kellő intelligenciával, bár érzelmeket közvetít, nem a szánalmat és a sajnálatot váltja ki a nézőben, hanem az együvé tartozást, az egymáshoz való ragaszkodást juttatja eszünkbe.

Bardócz Lajos évtizedek alatt mintha „*egy helyen rezdülve*” készítette volna alkotásait, egységes formavilág és látásmód jellemzi azokat. Élete során azonos témakör művészetének ihletője. Élete és munkássága egybeforrt a magyar történelemmel, mondavilággal, a magyarirodalommal – élethimnuszokat írva. Nem is tudnám másképp elképzelni Lajost! Isten tartson meg jó erőben, egészségben!

BOLYAI JÁNOS ÚJ ARCA

2004. december 15-én, a névadó születésnapján emlékezett meg iskolánk Bolyai Jánosról. A híres filozófról, matematikusról dr. Főzőné Timár Éva igazgatónő emlékezett meg.

Bolyai az első olyan magyar matematikus, aki – Eötvös József szavaival – művével világraszólót alkotott. Még nem volt 21 éves, amikor 1823 őszén felfedezte az abszolút geometria (ma hiperbolikus geometriának nevezzük) alapképletét, és ezt követően, néhány év alatt teljesen kidolgozta geometriai rendszerét.

Bolyai János régen elfoglalta méltó helyét a tudományban. A tudománytörténet a halhatatlan tudósok sorába emelte, lezártak és befejezettek tekinti életművét.

Matematikusként kizárólag a geometriában és a komplex számok elméletében elért eredményeit emlegeti a szakirodalom.

Emberi vonásai, apjához való viszonya – különösen egyes szépirodalmi munkákban, művészeti alkotásban – eltorzítva, hamisan élnek a köztudatban.

Életében egyetlen munkája, **A tér abszolút igaz tudománya**, ismertebb nevén az **Appendix** jelent meg nyomtatásban. Ez a néhány oldal is elég volt azonban ahhoz, hogy nevét világhírűvé tegye, és dicsőséget hozzon hazájának. Korszakalkotó felfedezésével új fejezetet nyitott a tudomány történetében. Az abszolút geometria olyan további fejlődés kapuit nyitotta meg, amely a matematikán túl a fizika és más rokon tudományok haladását is jelentősen meghatározta, de hatással volt Bolyai János műve a filozófiára is. Hogy miért? Mert Kant a térre való nézetei tarthatatlanná váltak Bolyai után, mivel bebizonyította, hogy többféle tér is létezik (azaz nincs velünk született szemléleti lehetőségünk.) Gauss is azért nem publikálta a nem euklideszi geometriával kapcsolatos nézeteit, mert félt Kant „darázs-fullánkjától”. S mert Gauss is félt, így az ifjú tehetség sem kapott „teret” felfedezéséhez, haragudott is a német géniuszra.

Bolyai János az Appendixszel tényleg egy új világot teremtett, amely kihat egész életünkre, szemléletünkre, gondolkodásunkra, minden olyan tudományra, amely a térrel foglalkozik.

Bolyai Jánosnak hatalmas az öröksége, kéziratos hagyatéka. Marosvásárhelyen a Teleki-Bolyai Könyvtárban 14 ezer oldal kéziratot őriznek tőle. Bolyai matematikai tételeit tartalmazzák ezek, ahogy a tudós névadónk mondta – „kincseit”.

Ezekben a napokban országszerte, a tudományos műhelyekben, a nevét viselő intézményekben, így gimnáziumunkban is december 15-én névadónkra emlékezünk. Az 1802-ben született nagyszerű matematikusra, arra az egyetemes matematikai zsenire, akit a matematika minden ága érdekelt. Művész is volt, nagyszerű hegedűs. Mérnök is volt,

karakters hadmérnök. Kiváló vívó, a párbajok nagyszerű hőse. Tudós és szerelmi ellenfele volt hírneves apjának, a polihisztor Bolyai Farkasnak. Az apa béklyójában élt Rózával, de szerelmük sohasem tudott igaz boldogsággal kiteljesedni.

BOLYAI ALAKJA AZ IRODALOMBAN

MIGRAY JÓZSEF

BOLYAI TITKA

Mikor elhal ezernyi színe a világnak
S leszáll a földre a komor éji setét
S a mécses kisebb fény ád szobámban, mint árnyat,
Ilyenkor érzem sajogni lelkem sebét.

Barna, vak éjbe oszlik hát a földön minden?
Nem több-e, mint egy kis lámpás az emberagy?
-S a vágyat, akarást vetőmagként kihintem.
Töprengésim kertje mérhetetlen nagy!...

E kert nagy sivatag: a gondolati tér csak;
A végtelen, amelybe minden belefér:
Az angyal és az ördög, a nap s a sok csillag;
A lehetőség, amelyből minden létrekél.

Mi másnak semmi: a tér s az idő örök,
Megelevenült kövek, szent őshazaföld.
Nincs itt halál! Csak változás, új körök,
Ahol minden marad, csak új alakot ölt!

A volt is él. S e bűvös körben nincs lent, nincs fent,
S mi nincs, az lesz. Mi távol, az közel van itt!
A közel távol. És zenél a nagy fehér csend.
Itt minden csak a lét nagy titkára tanít.

Kikutatám a semmit: a világok titkát.
S a lét forrásához juték egyszer én:
Magamba szállva széttolám az ég kárpitját
S az örök istenarc mosolyogva int felém.

DR. KOVÁCS ISTVÁN „EZER BOCS – ÉS ANYAMEDVE!”

Korábbi számainkban már foglalkoztunk a diáknyelvvel, megállapítva: nem specifikus iskolai nyelv ez, hanem az élet nagyon sok területére kiterjedő gazdag szókincs. Az itt megjelenő nyelvi szinonimák egy kor jellegzetes „termékei”, amelyek természetesen éreztetik kitalálóik és használóik motivációit, magatartásformáját, humorát, érzelemvilágát. Egyszerre gazdagítják a nyelvet e sokszor divatnyelvi képződmények, de valljuk be –többször a nyelv szürkülését is segítik. Olykor durva is ez a nyelv, ebben is unisex, azaz: nincs külön fiú- vagy leány nyelv. Már nemcsak az öltözködés, a nyelvben is van emancipáció.

A korábbi cikkekben példasorait most továbbiakkal egészítem ki, természetesen a teljesség igénye nélkül.

Emlék vagy felidéző emlékezet nemigen jellemzi a bölcsődés kort. Annak nyelvhasználatát, megnevezéseit a nagyobb testvérek, a szülők, az ott dolgozók hagyományozzák tovább. A *böböde*, *bölcsicsi*, *bölcső* elnevezés kedves, míg a *bömbölde*, a *dedótelep*, a *liberó intézmény*, a *síroda* maibb ugyan, de pejoratívabb. Hasonlóan a bölcsődés elnevezései is: *bébibaba*, *cuclis*, *kispisis*, *liberós*, *kisbilis*, *popós*, *totyis* (totyogós). Az óvoda sok helyen a *csöpic háza* vagy *növésգátló*, *dedó-2*, s aki ide jár: a *dugó*, *kis tökös*, *ovis*, *tejbetők*, *prűcsők*, *pöttöm* vagy *töpörtő*. Találók a dolgozók el-, illetve megnevezései is: a *bébi bába*, a *dedó néni*, a *dedóőr*, az *ovidada*, a *pisiseket kezelő automata*, a *vónéni* (elvonással) jellemző kifejezések. De gyakran használják a dajkára a *boszorka*, a *dadi*, a *dadó*, a *dadus* neveket is, szójátékkal *dajka-kalamajka*, kedveskedve pedig: *dudus(ka)*, *motyóbábi* vagy *tentiztető*.

Az iskolával kapcsolatos megnevezésekben már a „résztevők” is aktívabbak. Míg az előbbieket csak a megnevezettek, s elszenvedők, az itteniek már azok, akikről élőben is megy a duma – nyelvet gazdagítva, a diákhumort és kort reprezentálva, sokasodnak a szinonimák. Az iskola a *fejtágító*, az *észház*, vagy *észkoptató*, vagy *fejtágító műintézet*, sokaknak azonban *haláltábor*, *diliház*, *kínzóterem*, *láger*, *nyomortanya*, *vágóhíd*, *szenvedőház*, *tanbörtön* vagy *vesztőhely*! Lám-lám: a siker vagy a sikertelenség hogyan is befolyásolja a megnevezéseket! De vannak kedves-vicces nevek is, mint a *skatály* vagy *skólenyka*, *skotyó*, *silusz*, *sutyó*, *suló*. Aki ide járnak, ők az *isisek*, a kisebbek nevei: *kis köcsög* (de nem a mai, rosszálló értelemben használva, hanem a fölnyírt haj miatt a köcsögre emlékeztetnek, akiknek a fülük is így jobban látszik), *sulis*, *sutyis*. Az alsótagozatos a *csíra*, a *dugó*, a *kis fosos*, *kis isis*, *kis taki* (értsd: taknyos), vagy *minimat*, *minis*, *pöcök*, *tökalsó*, *töpszli*. A nagyobbacská, a felsős már *culáder* (a német ’segédmunkás’ alapján), vagy *culák* (magas, nagydarab), vagy *gamó*, *kajla*, *nagydobos*, *nagy ló*, *öreg róka*, *tökfölső*. A tanítónőt sem kímélik a megnevezők, ő legtöbbször a *tanci*, *tancici*, *tanci Mancsi*, *tancsi*, *kis tancsi*, *tánéni*, *tannéni*, *tantan néni*, *tantó néni*, *tánytó nyényi* (pl. tájnyelvi variánssal).

Az elnevezések gyarapítása a középiskolában sem áll meg. A gimnázium elnevezései: *agyalda*, *gina*, *gima*. Aki ide jár, az a *gimis*, *gimista*, *gimás*, *tök ász*. A szakközépiskola a *szakiköp*, a *középszintű akadémia*, a *szaksuli*, az itt tanuló pedig a *szakis*, *szakközépes* vagy egyszerűen *szecska*. A szakiskolás a *bunki*, a *borult agyú*, az *iparis*, a *tahós*, a *szakika*.

A kamaszkor a tizenévesek elnevezéseit is a felszínre hozza – önkritikusan, jellemzően, nyelvet gazdagítva: *cini*, *csákó*, *csávó*, *csirke*, *csitri*, *csövi*, *éretlenke*, *pattanásfészek*, *skac*, *süldő*, *tindzsi*, *tinike*.

Nagyon sok vidéki gyerek ismeri a kollégiumhoz kapcsolódó szócsinálmányokat: *diákbörtön*, *gettó*, *kolcsi*, *koli*, *kóter* (a német fogdából), *szunyihely* vagy *tekó*.

A tanárok elnevezése legalább ilyen változatos: *idomár, szigidomár, tan bá, tancsi bá, tanci néni, tanka, taní né, tan-nyanya, tanta néne*. Jól ismertek az egyes tanártípusok megnevezései is: *bájbébi, bálbaba, cuki falat, mókus, marha jó, malacka, szupi krapek*. Ám van, amikor valamiért mérges a tanár, no, ő az *andaxinka, a bányarém, a bumbu, a tiszta dili, vagy dilis, a duzzanófej, a felfújtt hólyag, a galóca, a gyagya, a hárpia, a marci, a margó, az ordiné, a pipulós, a pattogi, a pukkancs, a szadista, a szörny Ella, a pöfeteggomba*. A tanulók további skatulyákat kreálnak, pl. a szigorú tanár: a *mumus, a kommandós, a harapós, az „olyan szemét, hogy...”, a pattinka, a rigolyás, a szatír, a szörnyeteg, a vipera*. De vannak, akiknek óráit könnyedén átvészeli a gyerekhad, ám mégis – emlékeikben – a gyengekező tanárok közé sorolják őket, így: *bénácska, béna-véna, Laza liba, limonádé ürge, nyimnyámné, nyeszett, nyuszi-muszi, puhányka, semmitanár*. S van olyan tanár, aki a szünetben a folyosón, WC-kben ügyel, ő a: *csupaszem, a gügyeletes, a határőrző, a lesi-fosi, a rabőr, a rinya, a sasszem, az ügyifogyi, az ügyistanecli, az ügyis*. S vajon kiről is gyártották a tanulók ezeket az elnevezéseket: *anyánk vagy apánk, lélekidomár, házi sárkány, pótmama*. Hát persze, hogy ő az *oszfő, az osztfő, az oszi, a (b)oszi, a végzetünk*.

De nem kímélik az igazgatót sem a diákok. A *dili, diri, dirnyák, dizsi, főisten, Zeusz, igabá, igibá, iginé, nagyfőnök* vagy *zigi* a megnevezése. A helyettese pedig a *di-2, az agyagya, az ighá, az ighő, a kisdiri, a pótdili, a vezértojó, a ragadozó*.

Igen kedvelt elnevezési területre értünk. A tantárgyak kapják a legtöbb nyelvi emléket a tanulóktól. A diáknyelv itt is otthon van. A magyaróra szócsonkítással *agyar, vagy altató, vagy magyi*, de ismert a *magyka* és *mogyi* elnevezés is. Ezen belül is a nyelvtan a *mamanyelv, a maminyelv, a nyeltan*, kedveskedően a *nyőfi-rőfi, a nyelvszi*, átérezve pedig a *nyögéstan, a nyögtan, a nyűgtan* vagy *nyűvtan*. Az irodalom a *csupavers, esti mese, fosadalom, ircsi, iri, iroda-lom, iroda-rom, rohadalom*, de van *rogyadalom, sirodalom, unodalom* elnevezése is. A magyar szaktanterem a *betűk terme/verme, az emlékszoba, a birodalomterem, az ircsiterem, a magyiterem, a nyefiterem, a nyögiterem, az uncsiterem, a nyögtanterem* vagy *ragpiac*.

A történelem a *töci, töcő, töki, töfi, töktan, törci, törcsi, a csatatan* elnevezés is közismert, csakúgy, mint az *időalagút*, újabban: *korténelem, múlttan, mesese, rémtárgy*. De van kedveskedő elnevezése is: *törtike*. A tanár pedig a *csatamami/papi*. A szaktanterem a *csaták terme, a csata-tér, az ősbárlang, a lovagterem, a siratóterem, a tört-terem, a múzeum*.

A matematika *észcsiszoló* elnevezése még kedves, csakúgy a *gyöktan, a logi-módi, a mati, a maci, a „ma-te, holnap én”, a mati-ka* (szójátékkal), vagy *matyi, motyó, matyika*. A *nyűztan* elnevezés már valamilyen emlékképet idéz, de jó a *számkolostor* megnevezés is. A matektanár a *matektanci, a Számkukac, a Vonalzó, a Precízke*. A szaktanterem a *fejtörő, a kínzókamra, a matektér*.

A fizika: *amperusz, fifika, ficka, fizi, fizi-bizi* (ikerítéssel), *fizibuzi* (durván), *fiszka, fizika-rizika terápia, foktan, fizus, fizika-mizika*. A tanár pedig a *fizuszancsi, Áram Panni, a szaktanterem* pedig az *amperszoba, a feszültségterem, a volt-terem, vagy joulia*.

Nagy hatással van a tanulókra a kémia is, ezt bizonyítja a sok-sok elnevezés: *bűztan, kémika, kotyvaszdatan, kotyvasztástan, robbanótan, lombiktan, lötyytan, rémia* (szójátékkal). Itt tart órát a *Klóranyó/apó, a gázkamra felügyelő, a cinkbácsi, a klórnéne, a Pancsacska, a Periódus, a Robbanóbaba*. A labor a *boszikonyha, a bűzház, a bűzi, az illatkert, a kematercsi, a kotyvaszda, klór-teri, a robbanószoba*.

Hasonlóan kreatív a tanulóifjúság a biológia elnevezésében is: *belezéstan, böfi, bifi, bigyó, bigyos, bigyusz, bikosz, bonctan, bugyológia, dögtan, gizgaztan, dudvatan*. A tanár pedig a *bagoly, a biosztanci, a dögtantanár*. A szaktanterem a *bigyossterem, a bioszféra, a bűzbárlang, a gusztusterem, a kórboncterem, a Samu-lak*.

ALFÖLDY-BORUSS DÁNIEL

VADÍTÓAN PINK

Sokáig úgy gondoltam, hogy a reklámok alkotta párhuzamos valóságnak van valamilyen kapcsolata az általunk valóságnak nevezett világunkkal. Az utóbbi időben azonban a bizonytalanság sötét ingoványaira léptem.

Ebber ülnek a tengerparton. Nincs ebben semmi meglepő, szoktak emberek ülni a tengerparton, és egyébként is, de ezek éppen tervezőasztalnál ülnek. Namármost, a tengernek a martja, ahol még hírből sem ismernek olyan talán nem is létező dolgokat mint a széljárás, kiváló hely a pauszpapírjaink szanaszét teregetéséhez, mert úgysem fújja el egy huncut szellő bele a sós vízbe a legújabb irodaház tervrajzát, hogy aztán a kaidozó buenósokat kérjük meg, hogy ugyan halásszák már ki, mert az ő torkosságuk úgysem éri be akármivel, nálam egyébként a torkosság terén a csülök is nyerő, de ezt csak nem lehet már mondani lepattanva a selymes homokra a szörfdeszkánkról, hogy gyertek burkoljunk csülköt, bár ez most jelen szempontból mindegy.

Ekkor hirtelen a semmiből egy összehajtott paradízópapírból készült papírrepülő landol az egyik ember csupán 200 ezer forintos szutyok kis laptopján, jelezve, hogy eljött a paradízószünet. Ám, tegyük fel ha a sors furcsa szeszélye folytán emberünk leparadízóza azt a szép ruháját. Ekkor sincs semmi baj, ugyanis az idilli képbe -ki tudja honnan- betriciklizik egy rímekben beszélő rajzolt róka, ami szintén teljesen természetes, nem szaladnak az emberek világgá meglátván, hanem inkább elfogadják a róka ravasz tanácsait mosóporhasználati téren. Ha meg esetleg bogarak jönnének a paradízóra a szobába, akkor elég ha bevetésre kerülnek a rovarkövető molekulák, amelyek fittyet hányva bármiféle okoskodó fizikai törvénynek vagy éppen épeszűségnek, elkapják a szobába sunnyogó rovarokat.

Ekkor a háziasszony, aki eddig csak a háttérben tevékenykedett, mint például amikor a kicsinyét tanígtatta a sz*rszag gyors és hatásos elnyomására a WC-ben, ahelyett, hogy a kölök az ő parfümjét öntené a kagylóba, szóval a nő, most könnyed mozdulattal fölcsap egy újságot, amelyben most féléves előfizetés után már lehet nyerni egy vadítóan pink színű kistáskát.

Most lépek a képbe én, és a hirdetést kívágva és az újság szerkesztőségébe bevíve egyszerűen ledugom a szerkesztő torkán a vadítóan pink színű táskáját (nyilván a pinktől megvadulva), majd fütyörészve elsétálok a tengerparti naplementébe, ahol a domináló vörös szín mellett kikandikál egy kis vadítóan pink is.

Az előtérben meg emberek rohagnak a szélfújta vázlataik után.

SZAPPAN OKOZTA HALÁL

A délutáni órákban P. Lajos budapesti bérházi lakó az ajtaján kilépve megcsúszott egy szappanon, átesett a korláton, és a több emeletes mélybe zuhant, ahol szörnyethalt. A helyszínelés lapzártakor még folyik. A szappant előállították gondatlanságból elkövetett emberölés alapos gyanújával.

MÁNDITY DÓRA

HÁROM LÁNY MARIBORBAN – KICSIT MÁSKÉPP

A Bolygató decemberi számában Kis Anettnek a Pester Loydban megjelent cikkét olvashattuk a bolyaisok maribori kirándulásáról. Most a másik két résztvevő, Somodi Ágnes és Mándity Dóra emlékeit adjuk közre.

Október 1-jén indultunk el Mariborba, Szlovéniába, ahol a nemzetközi Alpok-Adria diáktalálkozón 10 napot tölthettünk el. Ez a rendezvény összefogja a szomszédos országok – Ausztria, Szlovénia, Horvátország – fiataljait és lehetőséget ad a nyelvgyakorlásra, egymás kultúrájának megismerésére felszabadult légkörben. Egy-egy iskolából két-három tanuló érkezett, így voltunk összesen 74-en.

Mi is hárman – Somodi Ágnes, Mándity Dóra, Kis Anett – vágtunk neki a reményekkel teli ismeretlennek. Mikor hosszú utazás után megérkeztünk, izgatottan vártuk az első találkozást a többiekkel. Elsők között foglaltuk el a szállást. A hallban vártuk, hogy mindenki megérkezzen. Az első közös vacsi után, komolyan elgondolkodtunk azon, hogy beszerzünk öt napra elég túlélőcsomagot. Néhány étkezés után rájöttünk, hogy akaratunk ellenére elkezdtünk fogyókúrázni, ugyanis a szlovén ételkülönlegességek nem mindig nyerték el tetszésünket. Persze ez nem szegte kedvünk, minden reggel örömmel vágtunk neki a csoportmunkáknak és az egyes iskolák bemutatkozó kiselőadásainak.

Érdeklődésünknek megfelelően hat csoportból választhattunk – történelem, környezet, gazdaság, művészet, dokumentáció, turizmus – és ennek alapján délelőttönként teammunkát végeztünk. Egyéni élményeink nagy része ezekhez a csoportokhoz kapcsolódik.

„Én egy héten keresztül a turizmus csoportban tevékenykedtem aktívan. A csoportomban minden nemzetiségű emberke megtalálható volt – osztrák, szlovén, horvát és persze a görögök - így a nyelvet is sikerült gyakorolnom. Minden délelőtt vidám hangulatban zajlott nálunk. Szerintem ez volt a legjobb csoport mind a személyeket illetően, mind a témát tekintve. Első nap csak ismerkedtünk egymással különböző játékok keretében. Napról napra egyre érdekesebbé váltak a foglalkozások. Beszélgettünk az álmotázásunkról, párokat alakítva ezeket meg is kellett szerveznünk, mindenki elmondhatta a véleményét dolgokról és, hogy ne csak a szállóban ücsörögjünk, így gyakorlati feladatokat is kaptunk. Egyik nap például egy erdei séta közben kerestünk egy sí fogadót, ahol az árak és a lehetőségek után kellett érdeklődnünk. Majd megtekintettünk pár apartmant és egy extrém sportpályát is, ahol szívesen válaszoltak kérdéseinkre. A csapat egyre jobban összekovácsolódott, hiszen a séták és a csoportfoglalkozások alatt is nagyokat fecsegtünk és viccelődtünk. Szinte már nem is lehetett észrevenni, hogy ki honnan jött, mert a német az anyanyelvünké vált. Utolsó nap egy prezentációval kellett előrukkolnunk, ami nagyon jól sikerül. Különböző népek találkozásáról, beszélgetéséről szólt, ezzel mutatva, hogy minden ország lakója meg tudja találni a közös hangot a másik ország lakosával. Majd egy közös tánccal zárult műsorunk. Az elválás nagyon nehéz volt, mert egy hét is elég volt arra, hogy megismerjük egymást és remek barátságok is születtek e kis idő alatt. Amit mind a mai napig fent tartok a többiekkel.”

Somodi Ágnes így emlékezik: „Anett és én a történelmet választottuk, ahol nyolc diák négy tanár – köztük a mi kísérőnk, Néma Attila is – munkálkodott. A vezető, aki egy maribori gimnáziumban tanít történelmet, ismertette velünk a környék történelmét egy vetítés során. Beszéltünk a négy ország közös múltjáról, jelenéről és jövőjéről, erről néhány plakát is készült. Végül, hogy ne csak a „száraz” tényeket olvassuk, elmentünk egy kis kirándulásra. A közeli városok – Ptuj, Murska Sobota és Maribor – nevezetességeit, kultúráját és életét tekintettük meg. A legérdekesebb talán az volt, mikor újságírói tudásunkat csillogtatva Ptuj történelméről kérdeztük a helyi járókelőket, szlovén nyelvtudás híján többnyire németül. Volt, aki félreértette és elvitt minket egy utazási irodába, mondván, ott majd tudnak nekünk

segíteni. A legjobban informáltak az ötven felettek bizonyultak, ami meglepő, hogy a fiatalok (!) értetlenül néztek ránk és nem voltak hajlandók semmilyen nyelven megszólalni.

Remek kis csapat verbuválódott a hét végére, szinte mindenkit a barátunknak tekinthettünk és mindig jó hangulat volt a csoportmunka alatt is, mindegy, hogy a prezentációt állítottuk össze, vagy plakátokat ragasztottunk. Nagyon emlékezetesek maradtak számomra az esti beszélgetések, ahol anyanyelvtől függetlenül – néha kézzel-lábbal – szórakoztattuk egymást. Tanultunk németül egy horvát kártyajátékot és, jobb híján, bíztattuk a magyar „sakkmestereket” a házi sakkversenyen. Már az sem jelent majd problémát, ha valamelyik szomszédos országban szeretnénk magunknak párt találni, ugyanis az ehhez szükséges legfontosabb szavakat – tetszel nekem, szeretlek stb. – horvátul és szlovénül is tökéletes kiejtéssel sajátítottuk el. Mindent összevetve fantasztikus 10 napot tölthettünk el, nagyon jól éreztem magam és bármikor visszamennék ugyanezzel a társasággal. És, hogy ne csak a csoport és szobatársainkkal legyünk jóba, a közös programok alatt lehetőségünk volt egymást megismerni. Kirándulni vittek minket a környéken, kártya-, és sakkpartytól, na meg persze beszélgetésektől volt hangos az aula. Mi az utolsó előtti napon mutattuk be a prezinket. Népviseleti öltözetünk, paprikafüzérünk és a fülyülős barackpálinka – főleg a tanárok körében – nagy sikert aratott.

Nagyon klassz társaság kovácsolódott össze az egy hét alatt. És az utolsó napokban eszméltünk rá arra, hogy mennyire hiányozni fog a csapat. 8-án reggel nedves szemekkel búcsúztunk el egymástól. De a kapcsolatok nem szakadtak meg. Hazatértünk óta enyhén szólva e-mailfüggők lettünk. Ez a hét felejthetetlen maradt a számunkra.